

Green (F)lying

Spotrebiteľské organizácie podali celoeurópsku sťažnosť voči 17 leteckým spoločnostiam za greenwashing

22. júna 2023 - Európska spotrebiteľská organizácia BEUC a 22 jej členských organizácií* zo 18 krajín dnes podalo sťažnosť Európskej komisii a Sieti orgánov na ochranu spotrebiteľa (CPC), v ktorej upozorňujú na zavádzajúce tvrdenia 17 európskych leteckých spoločností.¹ Podľa právnej analýzy BEUC svojim konaním porušujú pravidlá EÚ, pretože používajú nekalé obchodné praktiky.²

Je potrebné toto konanie prešetriť na európskej úrovni a presvedčiť letecké spoločnosti - a celý sektor - aby prestali s tvrdeniami, ktoré vyvolávajú u spotrebiteľov dojem, že lietanie je udržateľné. Takéto tvrdenia sú jednoducho nepravdivé, pretože letecká doprava nie je udržateľná a v blízkej budúcnosti sa takou ani určite nestane. Spotrebiteľia, ktorí leteckým spoločnostiam zaplatili dodatočné „zelené“ poplatky na základe takýchto zavádzajúcich tvrdení, by tieto peniaze mali od leteckých spoločností dostať späť.

Členovia BEUC identifikovali množstvo príkladov zavádzajúcich praktík zameraných na spotrebiteľov.

Tvrdenia, že zaplatenie dodatočných kreditov môže „kompenzovať“, „neutralizovať“ alebo „vyvážiť“ emisie CO₂ z vášho letu, sú nepravdivé, pretože kým pozitívny dopad na klímu je v prípade takýchto kompenzačných činností veľmi neistý, reálne škody spôsobené emisiami CO₂ z leteckej dopravy sú presne kalkulatelné.

BEUC members taking part in the coordinated action

The image shows a map of Europe with a teal overlay. Surrounding the map are logos of various consumer organizations from different countries, including:

- Austria:** AK ÖSTERREICH
- Czech Republic:** testachats
- Denmark:** !ACTIVE CONSUMERS, FORBRUGERRÅDET, tænk
- Finland:** KULUTTAJALIITTO KONSUMENTFÖRBUNDET
- France:** CLCV CONSOMMATION LOGEMENT ET CADRE DE VIE, U.F.C.V. CHOISIR
- Germany:** verbraucherzentrale Bundesverband, E-KI-TOT-ZW
- Hungary:** Tudatos Vásárlók
- Italy:** ALTROCONSUMO Il tuo punto di forza
- Netherlands:** FORBRUKERRÅDET
- Poland:** Federacja Konsumentów
- Slovakia:** Fundacja Konsumentów
- Sweden:** SVERIGES KONSUMENTER THE SWEDISH CONSUMERS' ASSOCIATION
- Slovenia:** ZPS ZVEZA POTROŠNIKOV SLOVENIJE
- Spain:** DECO
- Spain (Basque Country):** SPOLOČNOSŤ OCHRANY SPOTREBITEĽOV
- Spain (Catalonia):** cecu
- Spain (Valencia):** ocu La fuerza de tus decisiones
- Spain (Balearic Islands):** frc
- France (Rhône-Alpes):** FÉDÉRATION ROMANDE DES CONSOMMATEURS Actuellement à vos côtés
- Spain (Basque Country):** asufin ASOCIACIÓN DE USUARIOS FINANCIEROS

Letecké spoločnosti spotrebiteľov tiež zavádzajú, keď im účtujú vyššie poplatky, aby prispeli na rozvoj „udržateľných leteckých palív“ (SAF).

Takéto palivá však ešte nie sú pripravené na trh a nedávno prijatá legislatíva EÚ stanovuje veľmi nízke ciele, aký objem by mali predstavovať v palivovom mixe lietadiel. To znamená, že kým nebudú SAF masívne dostupné - budú v najlepšom prípade v nádržiach lietadiel na kerozín predstavovať len malý podiel.³

Naznačovať teda, že letecká doprava môže byť „udržateľná“, „zodpovedná“ a „zelená“, je klamlivé. Žiadna zo stratégií uplatňovaných v leteckom sektore v súčasnosti nedokáže zabrániť produkcii emisií skleníkových plynov. Je veľmi dôležité tieto tvrdenia zastaviť, keďže s rozvojom leteckej dopravy budú emisie v nasledujúcich rokoch neustále rásť.⁴

Ursula Pahl, zástupkyňa generálnej riaditeľky BEUC, uviedla: „Keďže je viac než jasné, že letecká doprava produkuje významný a rastúci objem emisií skleníkových plynov, letecké spoločnosti sa snažia spotrebiteľov prilákať správami, že sú šetrné voči klíme, „CO2 kompenzujú“ alebo sú ich lety „CO2 neutrálne“. Vyzývame zodpovedné úrady, aby zasiahli, pretože tu ide o klasický príklad greenwashingu, ktorý vážne zavádza spotrebiteľov.“

Či už „zelené cestovné“ platíte alebo nie, počas vášho letu budú vyprodukované plyny, ktoré sú pre klímu škodlivé. Technologické riešenia na dekarbonizáciu letectva sa v masovom meradle tak skoro realitou nestanú, preto je prezentácia lietania ako udržateľného spôsobu dopravy jasným greenwashingom. V čase, keď mnohí spotrebiteľia chcú cestovať udržateľnejšie, by u nich letecké spoločnosti mali urýchlene prestať vyvolávať tento falošný dojem.

Presmerovanie spotrebiteľov k udržateľnejším spôsobom dopravy je pre zníženie produkcie emisií kľúčové. Letecké spoločnosti preto musia prestať prezentovať spotrebiteľom myšlienku, že si vyberajú udržateľný spôsob dopravy. A osoby s rozhodovacou právomocou musia začať presadzovať riešenia, ktoré spotrebiteľom ponúknu spoľahlivé, atraktívne a udržateľné alternatívy, ako napríklad vysokokvalitné diaľkové železničné spojenia.

* Členskými organizáciami BEUC, ktoré sa zúčastňujú na tejto akcii, sú: Arbeiterkammer (Rakúsko), TestAchats/TestAankoop (Belgicko); Асоциация Активни потребители (Bulharsko); Forbrugerrådet Tænk (Dánsko); CLCV a UFC-Que Choisir (Francúzsko); Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry (Fínsko); EKPIZO (Grécko); Tudatos Vásárlók Egyesülete (Maďarsko); Altroconsumo (Taliano); Forbrukerrådet (Nórsko); Fundacja Konsumentów a Federacja Konsumentów (Poľsko), DECO (Portugalsko), Spoločnosti ochrany spotrebiteľov (Slovensko), Zveza potrošnikov Slovenije (Slovinsko), ASUFIN, CECU a OCU (Španielsko), Sveriges Konsumenter (Švédsko), Fédération romande des consommateurs (Švajčiarsko), vzbv (Nemecko).

¹ V abecednom poradí: Air Baltic, Air Dolomiti, Air France, Austrian, Brussels Airlines, Eurowings, Finnair, KLM, Lufthansa, Norwegian, Ryanair, SAS, SWISS, TAP, Volotea, Vueling, Wizz Air.

² Podľa smernice o nekalých obchodných praktikách (2005/29/EC).

³ Pozri tlačovú správu Európskeho parlamentu “Fit for 55: Parliament and Council reach deal on greener aviation fuels”, 25/04/2023.

⁴ Správ EASA dostupná na:

<https://www.easa.europa.eu/en/newsroom-and-events/press-releases/european-aviation-environmental-report-2022-sustainability>.